

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389
Adresas korespondencijai: Respublikos g. 62, LT-35158 Panevėžys, mob. +370 609 54 669, +370 658 42 941, el. p. panevezys@vaistaiga.lt

Anykščių rajono savivaldybės tarybai

2025-09-16 Nr. TR3-22-(5.3 E)

Kopija

Anykščių rajono savivaldybės merui

TEIKIMAS

DĖL ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2025 M. RUGSĖJO 11 D. SPRENDIMO NR. 1-TS-275 „DĖL TEIKIMO APDOVANOTI LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJOS „AUKSINĖS KRIVŪLĖS“ RITERIO APDOVANOJIMU“ PANAIKINIMO

Anykščių rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2025 m. rugsėjo 11 d. priėmė sprendimą Nr. 1-TS-275 „Dėl teikimo apdovanoti Lietuvos savivaldybių asociacijos „Auksinės krivulės“ riterio apdovanojimu“¹ (toliau – ir Sprendimas Nr. 1-TS-275).

Vykdamas Anykščių rajono savivaldybės veiklos administracinę priežiūrą nustatyta, kad Sprendimas Nr. 1-TS-275 priimtas Tarybos posėdyje, kuris buvo suorganizuotas mišriuoju būdu, t. y. trys Tarybos nariai dalyvavo fiziškai, iš kurių vienas Tarybos narys nusišalino nuo šio klausimo nagrinėjimo, Anykščių rajono savivaldybės salėje ir dvidešimt du Tarybos nariai dalyvavo posėdyje nuotoliniu būdu, prisijungę elektroninėmis ryšio priemonėmis, ir tokiu būdu buvo pažeista Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio 19 dalis, kurioje nurodyta, kad „jeigu dėl nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino savivaldybės tarybos posėdžiai negali vykti savivaldybės tarybos nariams posėdyje dalyvaujant fiziškai, savivaldybės tarybos posėdžiai gali vykti nuotoliniu būdu realiuoju laiku elektroninių ryšių priemonėmis (toliau – nuotolinis būdas). <..>“. Pažymėtina, kad Vietos savivaldos įstatymas nenumato galimybės Tarybos sprendimus priimti mišriuoju būdu. Be to, nuotoliniu būdu priimti sprendimus Taryba gali tik tada,

¹ <https://teisineinformacija.lt/anyksciai/document/15944>

jeigu dėl nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino savivaldybės tarybos posėdžiai negali vykti savivaldybės tarybos nariams posėdyje dalyvaujant fiziškai.

Vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „savivaldybės tarybos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip pusė išrinktų savivaldybės tarybos narių“. Kaip jau buvo minėta, 2025 m. rugsėjo 11 d. Tarybos posėdyje priimant Sprendimą Nr. 1-TS-275 fiziškai dalyvavo tik du Tarybos nariai, t. y. jie nesudarė kворumo ir negalėjo būti priimamas Sprendimas Nr. 1-TS-275, nes Tarybos sprendimai gali būti priimami tik, kai posėdyje dalyvauja daugiau nei pusė išrinktų Tarybos narių ir už sprendimus balsuoja dauguma dalyvaujančių Tarybos narių (Vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio 15 dalis). Atsižvelgiant į tai, 2025 m. rugsėjo 11 d. Tarybos posėdžio vykdymas mišriuoju būdu laikytinas esminiu procedūriniu pažeidimu, darančiu įtaką Sprendimo Nr. 1-TS-275 teisėtumui.

Teisėtų savivaldybės institucijų sprendimų priėmimas yra visiems savivaldybės gyventojams rūpimas reikalas, tai yra viešas interesas, kuris reikalauja, kad nebūtų neteisėtų savivaldybės institucijų sprendimų, taip pat, kad neteisėti savivaldybės viešojo administravimo subjektų sprendimai būtų panaikinti. Savivaldybės tarybai priimant įstatymams ar kitiems teisės aktams prieštaraujančius sprendimus pakertamas gyventojų pasitikėjimas vietos valdžia, o kartu ir pažeidžiamas viešasis interesas, kad vietos valdžios institucijų veikloje būtų užtikrintas teisėtumas.

Konstatuotina, kad Sprendimas Nr. 1-TS-275, kuris buvo priimtas nesilaikant esminių savivaldybės tarybos sprendimų priėmimo procedūrų, nurodytų Vietos savivaldos įstatyme, laikytinas neteisėtu ir pažeidžiančiu viešąjį interesą.

Konstitucinis teisinės valstybės principas – tai universalus principas, kuriuo grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Lietuvos Respublikos Konstitucija (toliau – Konstitucija). Teisinės valstybės principo turinys atsiskleidžia įvairiose Konstitucijos nuostatose ir yra aiškintinas neatsiejamai nuo Konstitucijos preambulėje skelbiamo atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės siekio. Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios ir kitos valstybės institucijos turi veikti remdamosi teise ir paklusdamos teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią teisinę galią ir kad visi teisės aktai turi atitikti Konstituciją. Neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Neužtikrinus teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (Lietuvos Konstitucinio Teismo (toliau – Konstitucinis Teismas) 2000 m. vasario 23 d., 2001 m. liepos 12 d., 2002 m. lapkričio 25 d., 2003 m. sausio 24 d. nutarimai).

Teisėtų savivaldybės institucijų sprendimų priėmimas yra visiems savivaldybės gyventojams rūpimas reikalas, tai yra viešas interesas, kuris reikalauja, kad nebūtų neteisėtų savivaldybės institucijų sprendimų, taip pat, kad neteisėti savivaldybės viešojo administravimo subjektų sprendimai būtų panaikinti. Savivaldybės tarybai priimant įstatymams ar kitiems teisės aktams prieštaraujančius sprendimus pakertamas gyventojų pasitikėjimas vietos valdžia, o kartu ir pažeidžiamas viešasis interesas, kad vietos valdžios institucijų veikloje būtų užtikrintas teisėtumas.

Teismų praktikoje nurodoma, kad „viešasis interesas bendriausia prasme apibūdintas Konstitucijos 2 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybę kuria tauta“ ir 5 straipsnio trečiosios dalies nuostata „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“. Viešasis interesas suprantamas kaip visuomenės ar jos dalies suinteresuotumas konkrečiu valdžios įstaigų ar jų pareigūnų sprendimu, poelgiu, veiksmu. Pagal Konstitucinio teismo praktiką, visuomenė ir viešosios institucijos viešąjį interesą privalo ginti ir skatinti. <...> Viešasis interesas susijęs su viešąja teise. (Konstitucinio Teismo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimas). Darytina išvada, jog viešasis interesas egzistuoja tais atvejais, kai sprendimai, veiksmai atliekami viešajame sektoriuje.“ (pvz., žr. Lietuvos apeliacinio teismo 2005 m. spalio 20 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 2-516).

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog priimant teisės aktus negalima ignoruoti nė vieno įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos etapo ar taisyklės; būtinybė teisės aktus priimti nuosekliai laikantis įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos kyla iš Konstitucijos (Konstitucinio Teismo 2016 m. liepos 8 d. nutarimas).

Konstitucinis Teismas pabrėžia, kad konstitucinio teisinės valstybės principo esmė – teisės viešpatavimas; konstitucinis teisės viešpatavimo imperatyvas reiškia, kad valdžios laisvę riboja teisė, kuriai privalo paklusti visi teisinių santykių subjektai, neišskiriant nė teisėkūros subjektų (2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimai). Šiuo principu turi būti vadovaujama ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant (2000 m. gruodžio 6 d., 2006 m. sausio 16 d., 2015 m. spalio 29 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai). Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus teisėkūros subjektams, *inter alia* tai, kad teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; leidžiant teisės aktus turi būti paisoma teisėkūros procedūriniai reikalavimai, taip pat ir tų, kuriuos yra nusistatęs pats teisėkūros subjektas (2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d. nutarimai). Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja ir teisės aktų hierarchiją, *inter alia* tai, kad poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais (2003 m. gruodžio 30 d., 2010 m. kovo 9 d., 2015 m. spalio 29 d. nutarimai). Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi

Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (2012 m. spalio 26 d., 2012 m. lapkričio 10 d. išvados, 2014 m. gegužės 27 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai).

Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punkte nurodyta, kad vienas iš pagrindinių principų, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra teisėtumo principas, reiškiantis, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais, t. y. turi būti užtikrinamas Savivaldybės veiklos ir Savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas, kuris, be kita ko, įpareigoja teisėkūros subjektus, šiuo atveju Tarybą, laikytis teisės aktų hierarchijos ir užtikrinti, kad žemesnės teisinės galios teisės aktai būtų priimami laikantis visų aukštesnės teisinės galios teisės aktų reikalavimų. Kaip yra pažymėjęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), Savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teises ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų viešosios teisės principų, tarp jų teisėtumo principo (žr. LVAT 2015 m. spalio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-737-552/2015).

Konstatuotina, kad Sprendimas Nr. 1-TS-275, kuris buvo priimtas nesilaikant esminių savivaldybės tarybos sprendimų priėmimo procedūrų, nurodytų Vietos savivaldos įstatyme, laikytinas neteisėtu, nes prieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punktui, 17 straipsnio 1 daliai, 19 daliai ir pažeidžia viešąjį interesą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo (toliau - Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas) 7 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **siūlau** svarstyti Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2025 m. rugsėjo 11 d. sprendimo Nr. 1-TS-275 „Dėl teikimo apdovanoti Lietuvos savivaldybių asociacijos „Auksinės krivulės“ riterio apdovanojimu“ panaikinimo klausimą.

Vyriausybės atstovo teikimą Anykščių rajono savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, kad Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas motyvuotas Anykščių rajono savivaldybės tarybos prašymas šį terminą pratęsti.

Atkreipiu Anykščių rajono savivaldybės mero dėmesį į tai, kad vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame Anykščių rajono

savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti Anykščių rajono savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse

Egidijus Lapinskas